יחידי

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

פרשת תזריע החודש תשפ"ב / גליון ר"ב

מפעלות הסידות

קול דודי

ליבן מיט / איבן מיט

0722 531 385

646 518 1014

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעל"ט
ספה"ק כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	רל
שני	רלא
שלישי	רלב
רביעי	רלג - א
חמישי	רלג - ב

השכרע בקו

החודש הזה לכם

מבחר שיעורים ושיחות על

חג הפסח

ליל הסדר / יציאת מצרים / אביליתמצה

מחשובי המשפיעים שליט"א

בשלוחה 30

דיבודי חסידות

עבודת הפרשה מספרי החסידות – בשפת המעשה

נגעים? דביקות

אי אפשר להתפייס תוך התעלמות מהמריבות שהיו. הדרך הנכונה זה לפתוח אותן ולבקש מחילה, וזה מה שקורה לנו בכל קושי

פגיעה אנושה פגעו בו חבריו, אבל הוא החליט להיות מהנעלבים ואינם עולבים. הוא אסף כוחות נפש אדירים, החניק את זעקתו, עצר את דמעתו, האמין שהכל ממנו יתברך לטובתו, הדחיק את הסיפור למרתפי נפש מאובקים, וניסה להמשיך את החיים כאילו לא קרה כלום.

הוא אכן הצליח בכך. אלא שבנקודה אחת הוא לא הצליח: הוא לא הצליח להיות חבר כמקדם. הוא אמנם לא שנא את חבריו, אבל גם לא הצליח לאהוב אותם. הידידות לא יכלה להתקיים, והחברות העמוקה רבת השנים התפוגגה.

יום אחד הוא החליט שידידותם חשובה לו, והוא הרים אליהם טלפון, אני רוצה לחדש את הידידות, אפשר להיפגש?

לא רק הוא. גם החברים רצו לחדש את הידידות וביקשו להיפגש. הם מיהרו לבוא לביתו, אבל אז הוא התחיל לצעוק עליהם. הוא התחיל לתאר להם את גודל הפגיעה, את עומק העלבון, את נוראות הזלזול. הוא דיבר בכאב וכעס רב.

"חשבנו שאתה רוצה למחול לנו", נבהלו רוב החברים, "לא כך תיארנו לעצמנו שתהיה הפגישה".

אך היה שם חבר פיקח שאמר להם: "אתם לא קולטים שרק כך נוכל לחדש את הידידות. כל עוד אנחנו לא מודים בעוולה, כל עוד אנחנו לא מבקשים ממנו מחילה, כל עוד אנחנו לא מרגישים באמת את הכאב שהוא עבר ומתביישים עם זה - הוא לעולם לא יוכל לסלוח לנו באמת ולחדש את הידידות. הצעקות הללו - הן משכינות השלום ומחדשי האהבה".

כשרוצין להתפייס

השבוע אנו לומדים פרשת נגעים, וה'תולדות' מקשה (פרשת תזריע) את קושייתו הידועה: הרי התורה נצחית ומצוותיה נצחיות, ואם כן כיצד שייכת בימינו מצות נגעים?! ומתרץ ה'תולדות' שהיא שייכת עד היום לגבי כל היסורים והקשיים שהאדם עובר. הם הם הנגעים בימינו.

ויש בזה דבר פלא: הנגעים היו דווקא באדם כשר, בארץ הקודש, ובבגד לבן דווקא שמסמל את הטוב. טעם הדבר הוא שאכן היסורים אינם מבטאים פירוד וריחוק, אלא היסורים הינם המפתח לחידוש האהבה בינינו לאבינו שבשמים. רק הצדיקים זוכים ליסורים הקלים של העולם הזה, בעוד הרשעים נענשים רק בעולם הבא, ביסורים הקשים והמרים. **"וזה נראה לי פירוש הפסוק 'וביום הראות בו בשר חי יטמא', ורוצה לומר דנודע כי הצדיק נקרא 'בשר', כמו שכתוב 'והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר'. וגם הצדיק נקרא 'חי', כמו שכתוב 'ובניהו בן יהוידע בן איש חי'. וזהו שכתוב 'וביום הראות בו בשר חי יטמא' - רוצה לומר ביום שהאדם רוצה להתנהג בדרך ישר וכשר להיות נקרא 'בשר חי', אז 'יטמא' - רוצה לומר אז נותן לב במה שחטא נגדו, ואז יטמא על ידי נגעים, שהוא לשון פורעניות ויסורין, כמו שכתוב 'עוד נגע אחד אביא על פרעה'".**

אולם השאלה נשאלת: כיצד ייתכן שדווקא ביום שהאדם רוצה לשוב בתשובה הוא מתחיל לקבל מכות? כיצד אנו אומרים שיסורים הם השלב הראשון בדרך לאהבה ודביקות? מביא ה'תולדות' מה ששמע ממורו ורבו הבעש"ט הקדוש זי"ע **"ונראה לי דהא שמעתי ממורי פירוש הפסוק 'נושא עון ועובר על פשע', ורוצה לומר שהוא על דרך משל, שהיה ריב בין ב' בני אדם, וכשרוצין להתפייס זה עם זה אז מתווכחין לידע מי חטא נגד מי. מה שאין כן כשאין רוצין להתפייס, אינו נושא עונו להוכיח נגד פניו מה שחטא לו. וזהו שכתוב 'נושא עון', רוצה לומר שנושא עונו ומוכיחו על פניו - היינו כשרוצה לעבור על פשע. ודברי פי חכם חן".** כמו במשל, מי שלא רוצה לחדש את האהבה, יכול להדחיק את העלבון למרתפים. אבל מי שכן רוצה לחדש את האהבה, אינו מסוגל להישאר עם העלבון בפנים. הוא חייב לצעוק. אלו הם הייסורים שלהם זוכים הצדיקים כאן בעולם הזה. השי"ת כביכול "מתווכח להודיע מי חטא נגד מי", הוא מציג לך את מה שחולל החטא, את גודל הרעות שהפגם שלך מחולל - שזה מתבטא ביסורים שלך, וכשאתה קולט את גודל הפגם ומודה ועוזב, אזי האהבה מתחדשת ביתר שאת.

ספחת לשון דביקות

בכך מפרש ה'תולדות' את כל שמות הנגעים בכינויי אהבה והתקרבות. **"והכי נמי מצינו לשון 'שאת' הוא שמחל על עונו, כמו שכתוב 'אם תיטיב שאת'. והיינו על דרך הנ"ל: 'וביום הראות בו בשר חי יטמא' - כשרוצה למחול לו ולקרבו אז נקרא הנגע 'שאת', כמו ויכוח על העבר ולקרבו מכאן ואילך. וכמו שראיתי בחלום פירוש הפסוק 'אשרי תבחר ותקרב' - שקירובו של השם יתברך הוא על ידי נגע ויסורין, כי 'אשר יאהב ה' יוכיח' וכו', וזה שנקרא 'שאת'. וכשרוצה לדבק עצמו בו יתברך יותר מדריגה - בא נגע הנקרא ספחת, לשון חיבור ודביקות... כי גם המתים שכבר מתו, וכבר זכו בגן עדן להיות מבני עליה, וכשרוצין להעלותו למדריגה יותר עליונה, חוזרין ודנין אותו על דקדוקי מצות. ולפעמים מקבל עונש ואחר כך עולה... כי מתחלה כשבא לשוב מדרך הרע לדרך הטוב, אז יקבל עונש ויסורין הנקרא נגע בלשון 'שאת' כנ"ל. וכשרוצה להתקרב יותר ולדבק בו יתברך, יקבל לפעמים יסורין הנקרא 'ספחת' לשון חיבור ודביקות. וכשרוצה להתקרב יותר שיזכה להבירות רב, נידון עוד בנגע 'בהרת'".** ככל שהאדם רוצה להתקרב יותר להשי"ת, הוא צריך לעבור שוב את השלב שבו הוא קולט את הפגמים שהוא חולל ואת הריחוק שהוא התרחק, ורק כך אפשר להתפייס ולהתחבר. ודבר זה נעשה על ידי היסורים-הנגעים, או אם האדם זוכה - על ידי התשובה; כשקולט את גודל הפגם ומתוודה על חטאו ושב אל ה', הוא חוסך בכך את היסורים.

הלימוד דנן נוגע מאוד לכל קושי שיש לנו בחיים. יסורים אינם ריחוק אלא קירוב. רשעים אינם מקבלים יסורים בעולם הזה. רק צדיקים שרוצים להתקרב להשי"ת, צריכים קודם להתפייס איתו וזה עובר דרך מעבר היסורים. אם אתה מתמודד עם משהו, תלמד לשמוע את הצליל הפנימי שבהתמודדות, שזהו ה'יוכוח' כביכול שבו השי"ת מנסה לתת לך להבין את גודל הפגם של החטאים. אם תבין את זה ותבקש מחילה נכונה, כי אז תתחזק ותתרפא ותתקרב ותתדבק והיתה לך שמחת עולם.

(ובמאמר המוסגר יצוין כי המשל הינו מוסר השכל לבדו, לכל מי שיש לו כאבים וסכסוכים מודחקים בלבו, כשחושב שהוא מתגבר על יצרו - יש לדעת שלא זו הדרך ישכון השלום. עדיף לפתוח שיחה עם המסוכסך ולהניח את הכל על השולחן. רק אז אפשר להחזיר את הידידות).

דוח אפנו

נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בניסן זוכים להתאחד עמו יתברך, וכדי לזכות לכך יש לבער את הרע ולהתבטל

אמרו חז"ל (ילקוט רמז קפ"ז, הובא ברש"י ריש בראשית) "לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מ'החודש הזה לכם', שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל", לאחר יציאת מצרים. ויש להבין, הרי נצטוו כבר בעוד מצוות, פרו ורבו, מילה, גיד הנשה, ולמה היה צריך להתחיל דווקא עם מצוה ראשונה שנאמרה ביציאת מצרים.

הענין הוא שעיקר המצוות הוא דווקא לאחר יציאת מצרים, שאז נעשה ישראל לעם בפני עצמו, להיות עם המאוחד עם השי"ת על ידי התורה והמצוות. ולכן היה ראוי להתחיל בפרשת "החודש הזה לכם" המבארת את יציאת מצרים, שיש בה את תכלית הבריאה. כדברי המדרש "'בראשית' - בשביל ישראל שנקראו 'ראשית' ובשביל התורה שנקראו 'ראשית'" (ויקרא רבה לו, ד).

ולכן ביום זה, ראש חודש ניסן, בשנה שלאחר מכן, הוקם המשכן ושרתה שכינה בישראל, וכן בירכו הכהנים את ישראל, כי ברכת כהנים ממשיכה את אורו יתברך בישראל, כי תכלית כל הבריאה היא השראת השכינה בישראל.

וכן בזמן המקדש התחילה ביום הזה התחדשות הקרבנות (שבת פז:). כי כל ענין הקרבן הוא להתבטל להשי"ת, כדברי המהר"ל (אור חדש ק"מ) על ענין הקדמת מחצית השקל לשקלי המן, כי במחצית השקל קנו את הקרבנות שעניינם הוא להתבטל להשי"ת ולהתייחד אליו, וכיון שהם כבר מיוחדים אליו יתברך לא היתה להמן שליטה עליהם.

ואמנם כדי לזכות להשראת השכינה בחודש ניסן, צריך קודם לבטל עצמו ולהפריד עצמו מן הרע וההתגשמות. ולכן תיקנו ארבע פרשיות שעניינם הוא זה.

בפרשת **שקלים** הרי אנו תורמים את השקלים לקרבנות, וכביאור המהר"ל האמור, ודווקא על ידי שקל אשר רומז לרצון ('שקל' בני 'נפש', שפירושה רצון), לבטא רצוננו להתבטל אליו יתברך. וממילא אנו זוכים לפרשת **זכור**, כאשר נמחה עמלק, וכביאור המהר"ל שאין לו להמן שליטה עלינו כי כבר מיוחדים אנו אליו יתברך. ואחר כך בפרשת **פרה** אנו מפרידים עצמנו מהטומאה והגשמיות, ועל ידי זה זוכים לפרשת **החודש** ולחודש ניסן, להתחדש ולהיות עם קדוש לה'.

וכן לקראת ליל התקדש החג, אשר בו זוכים להתייחד אליו יתברך, נצטווינו להקדים בקשירת הטלה בעשירי ושחיטתו בי"ד, שהיתה זאת מסירת נפש לישראל כמאה"כ "הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלונו" (שמות ח, כב), ועל ידי מסירת נפש מתבטל הרע וזוכים להתחדש. וכן אנו בימינו עושים זאת בבדיקת וביעור ושריפת חמץ, לבער את הרע הפנימי, ועל ידי זה נזכה להתייחד אליו יתברך בחג הפסח.

מקור: החודש ליל שבת קודש תשע"ו; הדעה והדיבור שב"ו

לקראת יומא דהילולא קדישא של רבינו הזקן אהרן קדוש ה' זי"ע
החל השבוע יופיע בע"ה מאמר מיוחד במשנתו הקדושה

בין-הזמנים מוצלח

אני מגיע לבין הזמנים מלא רצונות ופלענער, ובסוף הזמן חומק לי בין האצבעות, מה הפתרון? מדריך מעשי לניצול ראוי של ימי בין הזמנים של ניסן ולהכנה ראויה לפסח

משפיע: א גוט יאר אברהם יצחק, וואס הערצאך? מה נשמע?

אברהם יצחק: ברוך השם, עכשיו מגיע בין הזמנים...

משפיע: נו, מן הסתם הכנת כמה תוכניות לימי בין הזמנים...

אברהם יצחק: לא ממש... אי אפשר להגיד שיש לי ממש תוכניות מוכנות, אבל אני בערך מסודר עם מה שאני צריך לעשות...

משפיע: מה הפירוש "בערך"? מה כוונתך בזה?

אברהם יצחק: תראה, יש לי כמה רעיונות, תוכניות, הספקים, וכל מיני לימודים שונים שהייתי רוצה להספיק ב'בין הזמנים', אבל הכל עדיין בכלל לא ברור... על זה לבד הייתי רוצה לשמוע? מה הכי כדאי לי ללמוד? לאיזה כיוון ללכת? אדרבא, אולי יעזור לי המשפיע לעשות קצת סדר?

משפיע: קודם נשמע על איזה כיוון חשבת? איזה סוג לימודים עלו ברעיונך?

אברהם יצחק: קודם כל הכנה לפסח. הרי ה'בין הזמנים' הזה הוא הכנה לפסח, וברור לי שאני צריך להכין את עצמי כראוי ליום טוב הזה. חוץ מזה יש את הלימודים של סדרי הישיבה אשר צריכים לעבור ולחזור עליהם, זה גם לוקח חלק ניכר מן היום...

משפיע: שוין, אם כן הכל כבר ברור, לא? מה אם כן השאלה?

אברהם יצחק: כן, אבל צריך לתכנן את הסדר היום, וגם בעיקר להחליט בעיקר מה אני צריך ללמוד, כי לפעמים מרוב תוכניות ורצונות אני נשאר בלי כלום... אני לא יודע בכלל מאיפה להתחיל ואיך לגמור, ואני פתאום מרגיש איך שהזמן בורח וחומק תחת האצבעות, ואני מוצא את עצמי בלי כלום...

משפיע: לתכנן 'סדר היום' מוכרחים להיות פרקטי'ש ומציאות'דיג. אדם אינו יכול לתכנן ללמוד שבע שעות ואפילו לא ארבע שעות - אם זה לא מציאותי. צריכים להיות קודם כל לדעת את המציאות, כמה שעות יש לך? איזה מן השעות אתה יכול להקדיש עבור הלימודים שלך? ולפי זה יכולים להתחיל לתכנן את הימים.

אברהם יצחק: איך באמת אני אדע? הרי זה לא צפוי, פתאום יכולים לבקש ממני איזה עזרה בבית, או פתאום אני נדרש לעזור לסחוב כמה שקי קארטאפל... אני לא יכול באמת לדעת איך יראו הימים האלו...

לחלק את בין הזמנים לארבע

משפיע: אז הבה נעשה לך איזה סדר בראש. לדעתי ראשית צריכים לדעת שה'בין הזמנים' הזה הוא לא חטיבה אחת, סאיז נישט איין שטיק. החודש הזה מורכב מארבע חלקים - ארבע שבועות. כל שבוע היא סוג אחרת, וכל שבוע צריך תכנון אחר של סדר היום. וכאשר תדע קודם כל את זה, כבר ייראה ה'בין הזמנים' שלך אחרת לגמרי.

אברהם יצחק: מה הכוונה כל שבוע סוג אחר? לא הבנתי.

משפיע: פשוט מאוד. השבוע **הראשונה** הרי היא 'בין הזמנים' כפשוטו, זה שבוע שאתה יכול לקבוע לך סדרים ותכניות כמעט לכל היום. בשבוע הזה לא נדרשת כל כך הרבה עזרה בבית, בדרך כלל. ואם לפעמים נדרש איזה עזרה, יכולים להספיק אותה ביני לביני. לשבוע זו צריכים **לקבוע סדרים של כמה שעות, גם של לימוד הגון ועמוק.**

השבוע **השניה** היא השבוע שחל בו פסח, הוא כבר דבר אחר לגמרי. שבוע זו מלאה טירדות מעל הראש, ובשבוע זו הבלגן חוגג ואין כמעט זמן לנשום אפילו. בשבוע זו היעד הוא אחר לגמרי, עיקר היעד הוא **שלא יעבור יום בלי לימוד**, ושיהיה לפחות איזה **זמן קבוע ומסוים שלא יתפוגג מחמת טירדות היום.**

אחר כך הוא השבוע **השלישית** שהוא היום טוב עצמו, ימי חול המועד. זה כבר גוון אחר לגמרי, התפילות ארוכות יותר, ויש בו דגש מיוחד על **שמחת החג**, אבל עדיין יש מספיק זמן **לקבוע ללימוד הגון.**

השבוע **האחרונה**, השבוע הרביעית היא כבר הכנה לזמן החדש. שבוע זו היא ממש פנויה ויכולים **לנצלה להרבה שעות לימוד.** הניצול כראוי את השבוע הזאת עושה את האדם 'כלי' מוכשר וראוי לקלוט בתוכו את האורות והקדושות של החג, ונותן בו את הכח להמשיך הלאה.

אחר הקדמה זו, יכולים להתחיל לתכנן את החודש הזה. כי רק כך יכולים לעשות תכניות המתאימות עם המציאות, ובאופן זה תוכל להוציאם אל הפועל.

אברהם יצחק: בעצם אני חושב עכשיו, שיש לי כבר סדרים, כי לפני הצהריים יש לי ישיבת בין הזמנים, ובלילה יש סדר בבית המדרש הגדול לכלל הבחורים, סדר לימוד הנקבע על פי בקשת רבינו שליט"א שילמדו כל הבחורים שתי שעות בכל לילה בין מנחה למעריב, הסדר הזה נקרא 'ישיבת רבינו' כידוע. ואכן עתה אני מבחין, שבשבוע הראשון ובשבוע הרביעי זה עובד אכן די טוב, אבל בשתי שבועות האמצעיות זה לא עובד כל כך...

משפיע: נתחיל אם כן בשתי שבועות האלו. הבה נתחיל לבדוק, בשתי הסדרים האלה שהזכרת - סדר לפני הצהריים וסדר של ישיבת רבינו - ברור לך מה התכנית שלך? מה אתה מתכנן ללמוד? עם חברותא או בלי חברותא?

אברהם יצחק: זה תלוי. בסדר לפני הצהריים יש לי כבר תכנית ברורה - על כל פנים לשבוע הראשון והאחרון כפי שדיברנו - לחזור על הלימודים של זמן החורף, יש לי כבר חברותא מוכנה לזה, ואני מקווה שאספיק בשעות האלו לחזור ולהגיע ליעד, ואני מקוה שגם בשתי השבועות האחרים אספיק גם ללמוד קצת חזרות אלו. אבל בשעות של 'ישיבת רבינו' עדיין לא מוגדר בכלל שום תכנית...

משפיע: רגע רגע, מתי אתה מתכנן ללמוד ספרי חסידות על פסח? קצת גמרא מסכת פסחים, כמה סימנים בהלכות ליל הסדר ובשאר עניני דיומא, ואולי גם איזה סוגיא אחת מתוך כל הסוגיות של פסח?

אברהם יצחק: לכאורה הזמן לכל זה הוא בישיבת רבינו. השאלה אם אכן אספיק כל כך הרבה, גם גמרא פסחים, גם הלכה, גם חסידות, ועוד יש לפעמים איזה דרשנים ומגידים הבאים לדרוש בעניני היום...

משפיע: דרשנים זה דבר טוב מאוד. משה רבינו תיקן לישראל שיהיו שואלים ודורשים בהלכות החג. אבל מה שנחוץ ביותר הוא ללמוד בעצמך, ולסדר בבהירות מה אתה מתכנן ללמוד. לא לקחת הרבה מדי, לקחת כמה דברים מוגדרים ולקבוע בחוזק שאותם אתה צריך להספיק.

בעצם עניני הפסח יש בהם כמה ענינים. יש עניני חמץ ומצה, עניני ליל הסדר, עניני קרבן פסח, ועניני יציאת מצרים. בכל אחד מעניינים אלו יש את חלק ההלכה ואת חלק הפנימיות והחסידות. והנה בכדי ללמוד על כל ענינים אלו גם את ההלכה וגם את הפנימיות צריכים הרבה זמן והרבה מוח, ולכן תחליט לעצמך איזה נושא תלמד את ההלכה ובאיזה נושא חסידות ופנימיות. אבל זה ברור שכדאי שיהיה לך איזה לימוד וידעה בכל אחד מהארבע נושאים האלו.

אברהם יצחק: איך מתחילים לסדר תכנית על זה? מאיפה אני יידע מה לברור לעצמי?

משפיע: אני לא יכול להגיד לך, כי העיקר הוא שאתה תטעום ותחליט מה טוב בשבילך. אבל אני יכול להגיד לך איזה דוגמא של רעיון ותכנית, ואתה תוכל להתחיל במהלך הזה, וכך תוכל לנסות ולראות אם זה טוב ומתאים בשבילך.

אני הייתי מציע לך ללמוד על הלכות **ליל הסדר** את ה'שלחן ערוך הרב'. המעלה שלו הוא, כי הוא גם פוסק בצורה קצרה ובהירה, וגם מביא את הטעם של כל הלכה והלכה. כמובן שאם אתה מרגיש חיבור יותר למשנה ברורה, למד משנה ברורה על הלכות אלו.

על עניני **חמץ ומצה** וגם על עניני **קרבן פסח**, הייתי מציע ללמוד בספה"ק 'דרך פיקודיך' של רביה"ק הבני יששכר זי"ע. בספר זה הוא גם נוגע בקצרה ממש בחלק ההלכה, ממש הלכות ספורות וקצרות על כל מצוה ומצוה, והוא גם מבאר בחלק הנקרא 'חלק המחשבה' את הפנימיות של המצוה, שם תוכל ללמוד את פנימיות המושג חמץ ושאור, וגם את פנימיות עניין קרבן פסח.

ואילו על עניני **יציאת מצרים** אתה צריך ללמוד באיזה ספר חסידות על פנימיות עניין יציאת מצרים, מה זה מצרים, מה זה הגלות שנוגע בכל שנה ושנה ובכל נפש ונפש, ומה היא הגאולה שיש לכל נפש ונפש בלילה הקדוש הזה. והנה, אם הייתי יודע שאתה יכול ללמוד ולהבין בספר 'של"ה הקדוש' היה זה נפלא ביותר, כך גם אם היית מסוגל ללמוד בספרי מהר"ל הקדושים, הייתי מציע לך ללמוד את ספרו 'גבורות השם' שכל הספר מוקדש לעניני יציאת מצרים, אבל הספר הזה גם עמוק בחכמה, וגם הוא ספר גדול וארוך מאוד.

אבל גם אם ספרים אלו מדי עמוקים בשבילך, היית צריך לקחת כמה ספרי חסידות וללמוד בהם כראוי על עניני יציאת מצרים. כגון 'מאור עינים' בפרשיות של יציאת מצרים שמות וארא בא בשלח, בהם הוא מבאר היטיב את המושג גלות הדעת וגאולה פרטית שבכל אחד. 'קדושת לוי' במאמרים על פסח ובפרשיות הנ"ל גם כן. ספר ה'תניא' בפרק מ"ז מבאר את היציאת מצרים השייכת בכל יום ויום. 'ישמח ישראל' 'שפת אמת' 'שם משמואל' כל אלו במאמרים על פסח מבהירים את פנימיות הענין של יציאת מצרים, ואת הקדושה הנפלאה שיש בלילה הקדוש של ליל הסדר. ובכלל בכדי להלהיב את הלב לעבודת ליל הסדר היה כדאי לעיין בספה"ק 'קב הישר' או בספר 'יסוד ושורש העבודה'. וכמובן הספר הקדוש 'בני יששכר' אשר הוא ממש כרכא דכולא ביה, במאמרי הפסח הוא מבאר את כל עניני יציאת מצרים בפרוטרוט.

אברהם יצחק: ואת כל זה אכניס בשעות הספורות של 'ישיבת רבינו'? כמה כבר אפשר להספיק?

שתי הכללים: פלאן ברור, ולימוד מיושב

משפיע: כמובן שלא בפעם אחת. וכמובן שלא התכוונתי שתקח את כל הספרים האלו. קח לך ספר אחד או שנים ותעבור עליהם. או בכל יום ספר אחר. אבל **מה שהחלטת אותו תעשה! ואל תיגש לימים אלו בלי החלטה ותכנון.** וכשאתה לוקח את הספר האחד או השניים לידך, למד בהם כראוי וכנכון, למד בהם **בעיון ובריכוז** כמו איזה תוספות! כי החכמה היא לא רק לתפוס הרבה מאמרים ורעיונות, אלא העיקר **להתחבר** לנקודה אחת באופן ברור, ולכן צריכים ללמוד ברצינות ובריכוז, וכמובן זה צריך להיות ספר המדבר ללבך ומעורר את נפשך. ולכן תתחיל ללמוד בספר אחד או שניים, וכאשר תראה שקלטת את העניין היטיב, תוכל להמשיך בו ולשנן אותו עוד ועוד, או לפעמים תמשוך נפשך לעיין בעוד ספר או שניים. אבל העיקר הוא שתי כללים, **א.** שיהיה כל דבר עם 'פלאן' ברור, **ב.** שהלימוד יהיה באופן רציני ומיושב.

אברהם יצחק: מורא'דיג. הייתי רוצה עוד כמה עצות לבין הזמנים, אבל אני רואה שהזמן התארך כבר...

משפיע: לפני שאני מסיים הייתי רוצה לדבר אתך על חלק התפלות, ובפרט על תפילת שחרית. נחוץ מאוד לקבוע את הזמן והמקום והמניין ששם תתפלל מדי יום ביומו. קביעות כזו תועיל להצליח לנהל את כל סדר היום כמו שצריך.

אברהם יצחק: אני חושב שאני יוצא ברור מאוד. אני מקוה שאצליח לעשות זאת הלכה למעשה. א גרויסע יישר כח.

1500 גליונות לזיכוי הרבים
מוקדש לעי"נ הגאון הצדיק ר' **אברהם** בן"ר **אהרן** זצ"ל
רב דקהל אוהל מנחם וישעפסק וסו"ר צ הערה המחדרת
נלב"ע בר"ח ניסן תשס"ג
נדבת בניו הרה"ג ר' **יהושע יראוויטש** שליט"א
הרה"ח ר' **ישעי' אלעזר יראוויטש** שליט"א

1000 גליונות לזיכוי הרבים
מוקדש לעי"נ הרה"ח ר' **יעקב** בן"ר **גרשון הלוי** ז"ל **סטאריק**
נלב"ע בר"ח ניסן תשס"ג
נדבת חתניו הרה"ח ר' **יוסף קדיש קרישבסקי** שליט"א
הרה"ח ר' **זאב יחזקאל ליפער** שליט"א

1000 גליונות לזיכוי הרבים
נדבת הרה"ח ר' **אברהם ישעי' אייזנבערג** שליט"א
לרגל הבר מצוה לבנו למזל טוב
מבית מרן הגאון ר"ע יחיה מסמר רוב נחת
הבר מצוה יתקיים בע"ה יום שני הבע"ל

1000 גליונות לזיכוי הרבים
נדבת הרה"ח ר' **אברהם ברש"א מארקאוויטש** שליט"א
לרגל הולדת בתו בכורתו למזל טוב
מבית מרן הגאון ר"ע יחיה מסמר רוב נחת
הקידושה רבה יתקיים בע"ה בהיכל השמחות

נדבת הרה"ח ר' **שמעון דוב בער גאלדמאן** שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב
מבית מרן הגאון ר"ע יחיה מסמר רוב נחת

יהודים צמאים לדבר ה'! הגליון מופץ באלפי עותקים, בירושלים, בית שמש, בני ברק, טבריה, חריש, ביתר, אלעד, מודיעין עילית, אשדוד, מי

חודש ניסן

מה הוא עומק ענין ההתחדשות? ולמה הוא שייך דווקא בתורה הקדושה ובאור אלקי? ומה עניינו לחודש ניסן אשר הוא 'ראש חדשים'?

א
פנימיות העולמות

יסוד קדושת חודש ניסן מבואר בחז"ל במס' ר"ה (י:) "תניא ר' אליעזר אומר בתשרי נברא העולם ור' יהושע אומר בניסן נברא העולם", והתוס' (שם כז. ד"ה כמאן) כתבו אומר ר"ת דאלו ואלו דברי אלקים חיים, וכן כתב אדונינו האריז"ל בשער הכוונות (ראש השנה דרוש א'), ומבאר דהענין הוא שבכל העולמות יש בהם חיצוניות ופנימיות, ר"א מדבר בבחינת החיצוניות שהוא כללות העולמות בעצמם, ור"י מדבר בבחינת הפנימיות שהוא ענין הנשמות. וכן כתבו הרבה צדיקים זי"ע דפנימיות העולמות נבראו בניסן וחיצוניות העולמות נבראו בתשרי.

וענין פנימיות העולמות וחיצוניותם הוא, כמו באדם יש בו נשמה וגוף, הנשמה הוא הפנימיות - המאוחדת באור אלקותו ית', והגוף הוא החיצוניות שבו, הצריכה לשמש את הנשמה. כך גם בכלליות העולמות יש בחינה זו, יש את הבריאה באופן מוסתר והנהגת הטבע, שאור אלקותו אין מורגש בו, אך אמורה לשמש ולהוביל לגילוי אלקותו בעקיפין שזו היא הבריאה של תשרי, ששם נאמר "בכסה ליום חגנו" (תהלים פא, ד), כי ר"ה הוא החג של יום בריאת העולם באופן מכוסה ומוסתר לצורך גילוי מלכותו. ויש את הבריאה באופן שהוא עצמו גילוי אלקות ומורגש בו אלקותו ית', שזה הבריאה של ניסן כאשר מיציאת מצרים, באותות ובמופתים ובמורא גדול - זו גילוי שכינה, כאשר בו התגלה העם הנבחר לה' אשר הם מאירים את ההסתר בנשמה האלקית שבקרבם ובתוה"ק, וכאשר יבואר.

ב
עולם הזה היפך ההתחדשות

והנה חודש ניסן נקרא "ראש חדשים" (שמות יב, ב), ובספה"ק ביארו כי הוא מורה על עניין ההתחדשות.

והבנת הענין הוא כי הנה אמר החכם מכל אדם "ואין כל חדש תחת השמש" (קהלת א, ט), ועומק עניינו הוא כי בכל עניני עוה"ז שתחת גבול השמש אין בו שום בחינת חדש, כי אמיתת שם חדש לא יוצדק אלא לדבר שאינו בא להתיישנות כלל אלא תמיד עומד בחידושו, וזהו רק באור אלקי שהוא דבר שאין לו קץ וגבול רק הוא חדש אמיתי. וכיון שכל עניין מענייני עוה"ז בא בסוף להתיישנות ומתחלש והולך עד שיחלוף ויעבור ויתבטל לגמרי, זה מורה כי אין העוה"ז כלי אמיתי לקבל אורו ית'.

כי כל הנבראים מרישא דכל דרגין ועד סיפא דכל דרגין כל מציאותם וחיותם הוא רק מאורו ית' הנשפע בהם, וכיון שעולם הזה הוא בחינת נפרד ואינו מקושר נכון לאורו ב"ה, לכן אין ביכולתה לקבל אורו ב"ה באופן הנכון, וכל האור הנשפע בכל הדברים שתחת השמש הנה כולם באים להתיישנות והפסד. וזה גופא הענין מה שנאמר "מה שהיה הוא שיהיה" (שם) שאם היו מקבלים האור בשלימות בלתי התיישנות אז היו זוכים שכל פעם היה האור מתרבה יותר ויותר בבחינת ילכו מחיל אל חיל, אבל כיון שאין העוה"ז כלי נכון לאור וכל פעם האור חולף והולך, נמצא שבכל זמן צריכים לקבל מחדש את אותו בחי' החיים שקבלו אתמול וחוזר חלילה, ואף פעם אין מתעלין למדריגה חדשה והבן.

אבל כאשר זוכים ומקבלים האור באופן נכון אז הוא בחינת 'חדש', שאורו ב"ה הוא נצחית, ושינה אין לפניו ולא שייך בו שום הפסד וכליון ח"ו ותמיד עומד בחידושו.

וזהו ענין אור התורה הקדושה (כמו שפרש"י שם בקהלת) וכמו שדרשו חז"ל (עירובין נד:) "דדיה ירווך בכל עת" (משלי ה) שבכל פעם מוצאין בה טעם **חדש**, כי ע"י התוה"ק יש לנו כלי נכון להתדבק באור השי"ת ולקבל האור באופן אמיתי ואז אינה בא להתיישנות כלל. והתחלת עניין גילוי אור התורה התחיל מחודש זה של היציאה ממצרים.

וזהו ענין אמרם ז"ל (ר"ה ז) "תשרי הוא שנה שאין עמה חדשים, וניסן הוא שנה שיש עמה חדשים". כי שנה הוא מלשון שינה, והוא מרמז על בחי' ההסתר כמו שבזמן השינה יש הסתלקות המוחין, כך גם הוא מלשון התיישנות, שגם מורה על בחי' הסתר וסילוק, והבריאה של חודש תשרי נקראת שנה שאין עמה חדשים, כי בו נתכונן צורת הבריאה בחיצוניותה, באופן של הסתר.

משא"כ הבריאה דחודש ניסן הוא בבחינת "שנה שיש עמה חדשים", כי חדשים מורה על התחדשות והיפך הענין דהתיישנות, ועל היפך ענין השינה, כמאמר הכתוב "חדשים לבקרים", שכאשר אתא בוקר ונתעוררים מהשינה והמוחין חוזרין אז הוא בחי' חדשים. וזהו ענין קדושת חודש ניסן שבו נבראו פנימיות העולמות סוד התוה"ק המאיר בתוך ההסתר ומגלה אור אלוקותו ית' בתוך העולמות לדעת כי אני ה', וע"ז אמרו דניסן הוא שנה שיש עמה חדשים, כי הנה גוף בלא נשמה הוא בחי' שינה, וכאשר זוכים לבחי' נשמה המאיר בתוך הגוף הוא ענין ההתעוררות מהשינה בהתחדשות המוחין.

ג
ראש - עיקר ומקור החיות

ובזה נבין גם את עניין ה'ראשית' ש**חודש ניסן** נקרא בתוה"ק חודש הראשון וכמאה"כ "ראשון הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב, ב), וכך גם **כלל ישראל** נקראים ראשית, כמו שכתוב "קודש ישראל לה' ראשית תבואתו" (ירמיה ב, ג), וכך **התורה הקדושה** נקראת "ראשית דרכו" (משלי ח, כב).

והענין בזה כי רואים בנפש האדם שראשית התפשטות החיות הוא בראש, ולכן שמו נאה לו ראש שהוא מלשון ראשית ושם עיקר החיות, אמנם שוב כאשר החיות מתפשטת בגוף הנה הוא מתמעט והולך עד שלמטה בתחתית הגוף כמעט ואין חיות נרגשת, (וגם זה ע"פ האמור כי האדם בעוה"ז הגשמי אינו כלי נכון לקבל אור השי"ת, ולכן האור מתמעט ונחלש במדריגות התחתונות עד שנכלה לגמרי), וידוע מסוד עולם שנה נפש שהם בסוד אחד, וכמו ב'נפש' כן הוא ב'עולם' שעיקר החיות הוא דווקא בעולמות העליונים, משא"כ בעולמות התחתונים שם האור נסתר מאוד ואין נרגש שם אור השי"ת, ולכן אין כל חדש תחת השמש, כי רק בבחינת הראש הוא תמיד התחדשות החיות, (וזה מורה כי בחי' הראש יש בו בחי' תיקון ולכן הוא כלי נכון לקבל אור השי"ת, אלא שהתיקון השלם יהא כאשר כללות הגוף יחזיר לבחי' ראש, ואף הרגליים התחתונים יהיו כלי נכון לקבל אור השי"ת בלתי התיישנות כלל).

ולכן **התורה הקדושה** נקראת ראשית וכמו שדרשו חז"ל, כי התוה"ק אף כאשר מתפשטת למטה ממש ומתלבשת בכל עניינים הגשמיים, וכמו כל סוגיות הש"ס שמדברים מעניינים גשמיים כגון שור וחמור וכדו', מכל מקום בקדושתם קיימים, ויש בהם אותה קדושה נפלאה כמו למעלה, כי כולם בחי' ראש ואף כאשר נשתלשלו עד לתחתית המדריגה נשארים מקושרים למקור, כמו ענין הראש שמקושר לשורש החיות. וכן זהו ענין **קדושת ישראל** שנקראו ראשית שנאמר (ירמיה ב') ראשית תבואתה, כי קדושת ישראל הוא במה שהם דבקים בהשי"ת באמת והם כלים נכונים לקבל אורו ב"ה, ולכן שמם נאה להם ראש וראשית, כי כל קומתם מלמעלה ועד למטה כולו הוא בחי' ראש.

ונוסח הברכה הוא "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית" (ברכת יוצר), ופירשו צדיקים 'בטובו' דייקא, אין טוב אלא תורה, כי אכן כל התחדשות הבריאה הוא מכח התוה"ק, ומכח עם בני ישראל ההוגים בה, ואף מה שמקבלים אומות העולם הנה כל חיותם הוא מכח ההתחדשות הנשפע ע"י עם בני ישראל, וכמו הראש שממנו מתפשט החיות לכל הגוף, ובראשית ברא אלקים דרשו חז"ל בשביל התורה ובשביל ישראל שנקראו ראשית, כי כל התחדשות החיות בבריאה הכל מכח עם בני ישראל, משא"כ אומות העולם אין להם חלק בהתחדשות הבריאה אלא להיפך הם מביאים את העולם להתיישנות ופירוד מהמקור.

ד
מקור התחדשות לכל השנה

ובזה נעמוד על ענין **קדושת חודש ניסן** שהוא גם נקרא בבחי' ראש וראשית כמאה"כ החודש הזה לכם **ראש** חדשים **ראשון** הוא לכם לחדשי השנה, כי לעומת התורה וישראל שהם ראשית החיות בעולם ובנפש, בבחי' זמן הנה ראש וראשית התחדשות הבריאה הוא בחודש ניסן, ומשם נתפשט החיות לכל ימות השנה, כי חודש ניסן הוא בסוד פנימיות העולמות, שאין שם בחי' שינה והתיישנות, והוא בבחי' ראש דווקא, אשר הוא כלי מוכן לקבל אור השי"ת באופן הנכון. וזהו ג"כ ענין שם החודש ניסן שהוא מלשון ושא נס, שהוא ענין הגבהה והתנשאות, כמו הראש שהוא העליון מהקומה.

ו'ראשון הוא לכם לכל חדשי השנה', כי כל עניני ההתחדשות שיש בכללות קומת השנה הכל הוא מכח קדושת חודש ניסן, וכמו הראש המשפיע חיות לכל אברי הגוף. וזהו הוא הענין מה שבחודש ניסן הוא זמן התחדשות הבריאה בפועל ואף בעולם הגשמי ניכר ענין בישול הפירות וכו', כי אכן כל התחדשות החיות שיש בבריאה ואף בגשמיות ממש הכל נמשך ונסתעף מהראש שהוא חודש ניסן שהוא זמן המובחר המקושר לאור השי"ת ומקבל החיות באופן נכון.

וחודש זה מוכן לעם בני ישראל וכמאה"כ ראשון הוא לכם, לכם דייקא, כי זהו ענין קדושת ישראל בבחי' ל"י רא"ש, שהן מקושרים לאור השי"ת באופן נכון ועל ידם הוא התחדשות החיות בכל הנבראים וכמו שנתבאר למעלה, ולזה יציאת מצרים והתהוות עם בני ישראל לגוי קדוש הוא בחודש ניסן.

ולזה באחד בניסן ראש השנה למלכי ישראל, משא"כ למלכי אוה"ע מתשרי מנינן, כי לאוה"ע אין הכרה ודביקות אמיתית באור השי"ת שהוא ענין קדושת חודש ניסן סוד פנימיות העולמות, וכל יניקתם הוא רק מחיצוניות העולמות סוד חודש תשרי, אשר שם אור השי"ת נסתר ונעלם, ורק עם בני ישראל מקושרים לפנימיות העולמות סוד חודש ניסן.

מעובד מתוך שיחותיו של המשפיע הגה"ח ר' בן ציון אפל שליט"א

רשפיה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

שורש כל הנפילות הוא המרה שחורה, כשששמחים עם ה' אינו חסר מאומה

הרה"ק רבינו הזקן זי"ע

בתוך הבלגאן של ערב פסח

שאלה:

חודש ניסן הוא עבורי תקופה שבו הכל מתפרק ושום דבר לא במקום. בחיי היום-יום יש לי סדרים ברורים של עבודת השי"ת, אני משתדל ללמוד, להתפלל, וכן הלאה. אבל בחודש ניסן כשכל הסדרים מתמוטטים, והבית נהפך לבלגאן גדול שאלף חפצים ועשרה ילדים רוקדים בו, והעבודות והטירדות לפסח עולות למעלה ראש הן בגוף והן בממון והן בנפש - אני כמו מרגיש שאני מאבד את עצמי. אין לי ראש ואין לי לב לא לעצמי ולא לעבודת השי"ת, וכך יוצא שאלו שבועיים שבו אני פשוט משחרר את המושכות ונותן לעצמי להיגרר ממשימה למשימה ומסידור לסידור, מנקיון חדר זה לקנייה פלונית, מגיוס צרכי יום טוב ולהאכלת הילדים, וכן הלאה, ובקושי מוצא כמה דקות של תורה ותפילה. שאלתי: איך אפשר לערוך חודש ניסן עם ישוב הדעת, למרות כל הבלגאן הגדול?

תשובה:

א.

שואל יקר! המשימה בימים אלו איננה להתעקש למצוא ישוב הדעת, כי ישוב הדעת הכי נכון יהיה להבין שיש עבודה מיוחדת בתקופה כזו שבה אין ישוב הדעת. מה שאנחנו צריך לקלוט זה שההגדרה הנכונה של התקופה אינה תקופת בלגאן, אלא תקופה שהקב"ה רוצה מאתנו עבודת ה' בתוככי בלגאן. **זה לא קושי בעבודת ה', אלא פשוט סוג מיוחד של עבודת ה'.**

כמו שישנם ימי חול, וישנם ימי שבת, וישנם ימי יום טוב, וכל אחד מבין שבכל אחד מהם עבודת ה' היא בצורה אחרת ושונה - כך ישנם גם ימי חצי ניסן וערב פסח, שהקב"ה מבקש שנעבדהו בהם בצורה המיוחדת להם.

בתיאורך הטבעי, אתה מתייחס לתקופה זו כאל העדר מוחלט. גארנישט שבגארנישט. או לפחות כתקופת בדיעבד. אבל אם אתה תדע שזה ממש לא מצב של העדר או דיעבד, אלא לכתחילה שבלכתחילה, כאשר הקב"ה מזמין ממך עבודת ה' מיוחדת - זהו כבר רוב הפתרון.

כי באמת שורש כל הירידות שיש בתקופה הזאת, הוא פשוט הזלזול בתקופה וחוסר הידיעה שזהו פשוט סוג שונה של עבודת ה'. העולם אומר "אז אונטערוועגנס איז מען א האלבער איד", וככה זה כשלא קולטים שמצב שונה והתמודדות שונה אינם אמורים להוריד אותך, אלא להעלות אותך בנקודות מיוחדות שרק מצבים והתמודדויות כאלו יכולים להביא.

והתוצאה המרה היא, שלא רק שלא עולים ומתעלים בעבודה המיוחדת שיש בתקופה זו, אלא שכבר גם מפסידים את עבודת ה' הרגילה, וכפי שתיארת בשאלתך בפירוט. כי כשמרגישים מצב של זלזול והעדר עבודת ה', כבר נסחפים גם לבטלה ומכשולות שונים גם מעבר לעצם הבלגאן. כי כשאדם מרגיש שהוא ממילא לא נמצא במגרש של עבודת ה', אין לו את הכח להילחם שלא להיסחף עוד. ובפרט כשהתקופה הזאת רוויה בהתמודדויות של כעס ושמחה, להיטיב לזולת, כיבוד אב ואם, וכן הלאה - הרי אדם שאינו שם לבו לכך שהוא נמצא בתקופה מיוחדת של עבודת ה', יפול גם בכך ח"ו.

כך שתוצאות הזלזול בתקופה הן כפולות ומשולשות. קודם כל מפסידים להתעלות בעבודה המיוחדת שבתוך בלגאן, ולא זו אף זו שמפסידים גם את העבודה בכלל, ועוד נופלים גם בהתמודדויות שונות בימים אלו.

על כן קודם כל, דע שהתקופה היא תקופה של עבודת ה', מסוג מיוחד.

ב.

ובכן, תשאל: מהי עבודת ה' של התקופה? ולמה זה צריך להיות דווקא מתוך בלגאן והתמוטטות כל הסדרים?

התשובה היא כי יש עבודת ה' **פנימית**, ויש עבודת ה' **חיצונית**. עבודת ה' הפנימית היא בתורה, בתפילה, במחשבה צלולה ובלב פתוח, בהשגות והארות, באהבה וביראה וברגשי דביקות. כשאתה עובד את השי"ת בחלקיך הפנימיים, בחלק הנשמה, חלק המחשבה והדעת, חלק הלב - זוהי עבודה **פנימית** (הנוגעת לספירות חכמה בינה דעת, חסד גבורה תפארת). זהו תיקון הנשמה, תיקון ה'אור'.

לעומת זאת יש גם עבודת ה' **חיצונית** (הנוגעת לספירות נצח הוד יסוד מלכות) שהיא ללא החלקים הפנימיים, ללא מח, ללא לב, אלא באמונה פשוטה - על אף שאיני מבין, בקבלת עול - על אף שהלב אינו רוצה, בביטול והכנעה - על אף שאיני מחובר לגמרי. וזהו תיקון הגוף - כשגם הגוף שאינו מודע לאור והשגת ההנשמה, גם כן משתעבד לרצון ה'. וזה נקרא גם תיקון ה'כלי'.

הקב"ה רוצה מכל אדם את שני סוגי עבודת ה', ולכן הוא מזמין אותנו לפעמים למצבים שבהם החלקים הפנימיים שלנו 'עובדים', ויש לנו מח ולב ודעת וגילוי הנשמה, כדי שנוכל באמת לעבדו מתוך רגשי דביקות ומח ולב בוערים אליו יתברך, אולם לצד זאת הוא גם מזמין אותנו לפעמים למצבים שבהם **בדווקא** החלקים הפנימיים שלנו 'לא עובדים', שאלו בעיקר ימי טירדה וכדומה, שבהם רק החיצוניות וההסתרה חוגגות, כשאין לנו שום מח ולב ושום רגש או השגה כדי לדחות את החיצוניות וההסתרה, והדרך היחידה להתמודד איתם זה רק באמונה פשוטה, בקבלת עול, בהכנעה, לעשות את הדברים הנכונים שצריך לעשות גם אם איננו יודעים למה. בימים שכאלו התפקיד זה לא לחפש התחברות והבנה והרגשה (אם כי עדיין צריך לעסוק גם בזה, וראה להלן), אלא פשוט להישאר עם האמונה וההחלטות הטובות שיש לנו מימי עבודת ה' הפנימית. כי עתה תפקידנו איננו לחשוב אלא לעשות.

ג.

וכאן צריך להבין את עוצם המעלה של עבודת ה' החיצונית ותיקון הגוף. כי לכאורה, הרי מדובר בעבודת ה' חיצונית ביותר, ללא הבנה וללא טעם וללא הרגשה. אך האמת היא, שדווקא עבודה זו היא הנעלית מכל העבודות, כי שם מתבטא הרבה יותר את הקשר המוחלט בין יהודי לאביו שבשמים.

והספרים הקדושים מבארים זאת לגבי 'משא ומתן באמונה', שדווקא כשיהודי יוצא ליריד לעסוק במסחר, כשאין לו אפשרויות רבות של תורה ותפילה ודעת אלקים - דווקא שם מתבטאת יהדותו הרבה יותר. שם ביריד רואים איך הגוי השכן שלו גונב וגוזל ומתנהג כבהמה על שתי רגלים, לצד שכינו היהודי להבדיל מיליוני הבדלות, שגם תוך כדי המסחר והעסקים ניכר שהוא יהודי, חלק אלוק ממעל, שהתנהגותו ביושר ובאמונה וברוממות קל.

ודבר זה - אין רואים עליו אפילו בבית הכנסת. אמנם בבית הכנסת הוא מתפלל בשפיכת הלב ולומד בהשגת המח, אבל לא רואים שם כי גם צורתו הטבעית, גם גופו ממש, גם חלקיו החיצוניים, ללא חלקי הנשמה הפנימיים שבו - גם הם 'יהודיים'. בשוק רואים שבצורתו הטבעית הוא מקושר להשי"ת, ולא רק כשהוא רכון על הגמרא. אמנם אין כאן עומק הדביקות במח ובלב, אבל יש כאן עומק הדביקות באמונה. למרות ודווקא שמדובר כאן במצב חיצוני, ברובד שטחי, בעולם הגשמי, רואים כאן איך נראה יהודי בחיצוניות, איך נראה יהודי בעולם הגשמי, ומתברר שגם שם הוא קשור להשי"ת. מתברר שגם העולם הזה שלו הוא אידישע עולם הזה. מתברר שההבדל בין יהודי לגוי הוא כהבדל בין שמים לארץ, כי גם כשהוא נמצא לכאורה במצב שכולו גוייי - גם שם הוא יהודי.

ודווקא על ידי עבודה זו מתמלאת תאוותו יתברך ש"נתאוה לו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים". כי כאשר כוחות הנשמה פועלים, אין זה כל כך מצב של תחתונים. אבל כשהאדם נמצא בבלבול ובהעדר ישוב הדעת, ומסך ההסתר חוסם ממנו כל אור וגילוי, וכוחות הנשמה שלו רדומים ומפוזרים - ודווקא שם מבצבצת אמונתו וקבלת עול מלכות שמים - הרי בזה אור השי"ת שוכן בתחתונים ממש. וכמו שידועים סיפורי ואמרות הצדיקים על כך, שאמרו שעבודה פשוטה של אמונה וביטול במצב של חיצוניות עולה על כל התפילות והעבודות הנלהבות במצב של פנימיות.

(ונציין שוב, שזה ההבדל תמיד בין עבודת ה'אור', הנשמה, והפנימיות, ובין עבודת ה'כלי', הגוף, והחיצוניות, כדי שכשלומדים אודות הדברים בספרי חסידות יבינו במה עוסקים המושגים).

ד.

וכאן יש להוסיף, שמלבד כל האמור שבתקופת בלגאן ישנה עבודה מיוחדת - עבודת החיצוניות באמונה וביטול וקבלת עול מלכות שמים, הרי שעתה בחודש ניסן אין מדובר בתקופת בלגאן גרידא, אלא בתקופה שבו הבלגאן כולו הוא **צורך מצוה.**

כל ההפוכה בבית שלך איננה אלא מצוה. כל הטירדות אינן אלא לבער חמץ ולהביא שמחת יום טוב. מדובר אם כן במצב שבו אתה יכול ללכת מטירדה לטירדה ולהרגיש כטובע בבלגאן - אך מתוך ידיעה שאתה טובע בים של מצוות, ים של אור אלקי, כי כל הבלגאן כולו נהפך לחפץ של מצוה ששוכן בו אורו יתברך. וכמאמרו הקדוש של הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שהשמות הקדושים היוצאים מעבודות הנקיון של ערב פסח הם כמו השמות שבכוונת התקיעות. כי מדובר בחפץ של מצוה.

וביתר עומק, הרי מאמרו של הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע מכוון דווקא לתקיעת שופר, שהיא עבודת "תמליכוני עליכם". וכאמור, העבודה שבתוך הטירדות היא האמונה וקבלת העול. אלא שבראש השנה עושים תקיעת שופר בבית מדרש, וכאן תוקעים בשופר בבית וברחוב, להמליכו יתברך גם שם.

ויש לומר ביתר עומק, שאין לך ביטוי חזק של אמונה כמו ההכנות לערב פסח. מדובר בחודש של מהפכות סדרי עולם ושיתוק כל הבית ובלגאן בלי סוף - והכל לצורך מצוה, אשר כמדומה אין עוד במהלך כל השנה מציאות שכל כך יסובבו ויעשו מהפכות סביב עבודת ה'. ומה גם שזה עבור שבוע אחד בלבד שבוא לא יאכלו חמץ - שהרי כולנו יודעים שממחרת אסרו חג שוב יתמלא הבית בחמץ, ולמרות זאת משתקים והופכים את כל הבית. זאת אומרת שדווקא בגודל הבלגאן מתבטא גודל האמונה וקבלת עול מלכות שמים.

ה.

אך לפני שניגש לעבודה למעשה, חובה לציין שעל אף שהתחדדה כאן מאוד עבודת החיצוניות שבתקופה זו, האמונה והביטול ללא כל השגה והרגשה, חובה להבין שאי אפשר להזניח לגמרי את עבודת הפנימיות אף בתקופה זו. ומשתי סיבות: **קודם כל** כי באמת, הרי כל החיצוניות נובעת מהפנימיות, וזה שאתה יכול להאמין ולקבל עול כשלא מאיר - נובע לבסוף מכך שכן מאיר לך בפנימיות ובזמני פנימיות. לכן צריך לדאוג כל הזמן שהאור בפנימיות לא ייכבה. **ושנית,** כי האדם צריך לשאוב חיות ותענוג לעבודתו. כי בלא חיות ותענוג אי אפשר. והנה לשאוב חיות מעבודת החיצוניות שהיא אמונה וביטול בלבד - צריך להיות בעל מדרגה, אבל מעבודת הפנימיות בתורה ובתפילה ובהבנה ובהשגה, בהרגשת הקשר עם השי"ת בפועל ובלב - כל אחד יכול לשאוב חיות. לכן לא ייתכן באף תקופה לעזוב כליל את עבודת הפנימיות.

ועתה נוכל לסכם את העבודות למעשה:

א. לעבור את התקופה מתוך ידיעה שיש כאן עבודת ה' שהוא יתברך מבקש ממך דווקא במצב הזה, ואתה כל הזמן איתו ועושה לו נחת רוח.

ב. ואיך אתה עושה לו נחת רוח? לא במחשבות ובהשגות ובהרגשות, אלא דווקא בתוככי הבלגאן, על ידי האמונה, קבלת עול מלכותו, והביטול.

ג. מצד שני אי אפשר להזניח את עבודת הפנימיות גם בימים אלו, וצריך להשאיר שעות ביום לתורה ועבודה מתוך ישוב הדעת.

ד. כלל גדול הוא לבנות תכנית של זמנים. כמה זמן אלמד. כמה זמן אתפלל. כמה זמן אעסוק בנקיונות ובטירדות. כמה זמן לזה וכמה זמן לזה, כשבתוך הזמנים יוקצו זמנים שהם קודש לה', לחלק הפנימיות.

ה. העצות לעבודת התפילה בתוך הבלבול מתוך ישוב הדעת: א) לקצוב מלכתחילה כמה זמן תהיה התפילה, כך לא יהיה נסיון למהר. ב) להשתדל ללמוד לפני התפילה. ג) לעצור כמה דקות לפני התפילה ולהתיישב שניגשים עתה לעמוד ולהתייחד עם המלך.

ו. בד בבד אין לשכוח שמגיע חג שכל כולו פנימיות, וחייבים להתכונן אליו ביותר. צריך אפוא להקדיש מדי יום ביומו בשבועיים אלו כמה דקות ויותר ללימוד הלכות חג בחג, בנגלה ובעיקר בפנימיות - בספרי חסידות העוסקים בענינו של חג.

אחראי ראשי של מערכת ההפצה: 05832-88350 | **להלן מוקדים בארץ הקודש בהם ניתן להשיג את הגליון: ירושלים ובית שמש חריש וטבריה** בכל בתי מדרשנו | אזור רומסמה בירושלים: 05271-81250 |
אזור מקור ברוך בירושלים, רח' החשמונאים 11 קומה עליונה, יקובוביץ: 05341-90048 | **בני ברק:** רחוב סוקולוב 23 05276-19586 | מקוה 'ויזניץ' רח' רבינא | חזון איש 8 05331-44147 | רחוב יחזקאל 4 (מערב ב"ב) קומה לורדת | ביה"ח 'מעייני הישועה' |
ביתר: נבעה A הענינ רח' הבבא סאלי 13/8 05832-88350 | **אלעד:** ביהמ"ד ויזניץ "צמח צדיק" רחוב ר' יונתן בן עוזיאל | **מודיעין עילית:** הופמאן רחוב רשב"י 24 / בביהמ"ד 'קהילת החסידים' | **אשדוד:** רובע ז: מקוה ויזניץ רח' בעל הנס 05485-91762